

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาไม่ว่ารูปแบบใดๆหรือโดยใคร ล้วนแต่เป็นเรื่องของการสร้างและพัฒนา"คน" ให้เป็น "มนุษย์" ที่มีคุณภาพ มีระดับทักษะ ความคิด และจิตใจสูงขึ้น เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมโดยส่วนรวมให้เจริญก้าวหน้าทันต่อความเปลี่ยนแปลง และมีความมั่นคง การศึกษาเป็นขั้นตอนหนึ่งในชีวิตที่ทุกคนต้องก้าวผ่าน เป็นเสมือนปัจจัยที่ห้าที่ทุกคนต้องแสวงหาและเพิ่มพูน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต หน้าที่การงาน ความก้าวหน้าและความมั่นคงของประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่การเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็วตามกระแสโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลให้มีเทคโนโลยี รูปแบบชีวิต และวัฒนธรรมใหม่ๆเกิดขึ้นในสังคม การศึกษาก็ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้คนสามารถตัดสินใจวิเคราะห์ เลือกสรร ปรับตัว และเปลี่ยนแปลงตามสภาพสังคมได้อย่างมั่นคง จึง จาก รูสโซ(Jean Jacques Rousseau อ้างถึงใน ชนิตา รัชกุลเมือง 2532:1) นักปราชญ์ชาวฝรั่งเศสได้กล่าวไว้ว่า " พืชของงามได้โดยการปลูก มนุษย์ของงามได้โดยการศึกษา สิ่งที่มีมนุษย์ขาดแคลนมาแต่กำเนิด และมีความจำเป็นสำหรับชีวิตในภายหน้า สิ่งต่างๆเหล่านี้สามารถเติมให้เต็มได้ด้วยการศึกษา"

ด้วยเหตุที่การศึกษามีความสำคัญดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ทุกประเทศในโลกจึงพยายามอย่างยิ่งที่จะทำให้ประชาชนในชาติของตนได้รับการศึกษาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ สำหรับประเทศไทยนั้น รัฐบาลได้ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนในระดับที่สูงขึ้นไปโดยได้ดำเนินการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานออกไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้เวลาเรียนเพิ่มขึ้นอีก 3 ปี เพื่อปรับความรู้สึกรู้คิด หรือค่านิยม สภาพความเป็นอยู่ ตลอดจนความรู้ความสามารถของประชาชนให้สูงขึ้น อันจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาชีวิตครอบครัว รวมทั้งมีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าขึ้น โดยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2530 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันและได้มีการเปิดการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 5,321 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2538:1 ; ทิมการศึกษา 2540:15)

ผลการดำเนินงานขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นดังกล่าว ทำให้มีผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มมากขึ้น คือ อัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในระบบโรงเรียนเพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ 41 ในปี พ.ศ.2530 เป็นร้อยละ 89 ในปี พ.ศ.2541 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2538:81 ; ทิมการศึกษา 2541:15) แม้จะสามารถเพิ่มอัตราการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้สูงขึ้นได้ แต่ก็มีปัญหาอุปสรรคดังนี้(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2538:21-22 ; ทิมการศึกษา 2541:15)

1. การขาดแคลนอัตรากำลังครูสาขาวิชาเฉพาะ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษา อังกฤษ เป็นต้น ครูที่มีอยู่ส่วนใหญ่เป็นผู้จบการศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา ประถมศึกษา และอื่นๆ ทั้งยังไม่สามารถบรรจุครูใหม่ได้ เนื่องจากนโยบายการลดจำนวนข้าราชการของรัฐบาล
2. การขาดแคลนอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ วัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน
3. การจัดการเรียนการสอนยังเป็นการใช้ความจำในการสอบมากกว่าการฝึกฝนให้คิดอย่างมีเหตุผล
4. หลักสูตรที่ใช้ยังไม่สามารถประยุกต์ให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน

อาจกล่าวได้ว่า โรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ประสบปัญหาทางด้านบุคลากรที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน วิชาที่ค่อนข้างจะเป็นปัญหาที่รุนแรงมากในโรงเรียนในทุกสังกัดได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ผลจากการขาดแคลนครูที่จบวิชาเอกหรือวิชาโทโดยตรงก็เป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง ที่ทำให้คุณภาพการเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2541:1-6) ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2540 ทั่วประเทศ ผลการประเมินนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตการศึกษา 1 จำนวน 4,295 คน ปรากฏว่า ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละของวิชาภาษาอังกฤษต่ำมากเพียงร้อยละ 43.74 เท่านั้น และต่ำกว่าเกือบทุกวิชา

เมื่อพิจารณารายละเอียดของการประเมินเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษก็พบว่า นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานในเขตการศึกษา 1 เพียงร้อยละ 6.24 เท่านั้นที่ได้คะแนนอยู่ในระดับดี (กรมวิชาการ 2541:6) จึงอาจกล่าวได้ว่าคุณภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานอยู่ในระดับที่ต่ำมาก จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานโดยเร่งด่วน

สิ่งที่สำคัญมากอีกประการหนึ่งก็คือภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในฐานะที่เป็นภาษาสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศต่างๆ ทั่วโลก มีผู้ใช้ภาษาอังกฤษทั่วโลกรวมแล้วกว่า 750 ล้านคน ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้ทั้งทางด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านธุรกิจ ด้านอุตสาหกรรม และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สื่อมวลชนและสารสนเทศต่างๆ ก็ต้องอาศัยภาษาอังกฤษเป็นสื่อมากกว่าภาษาใดๆ แม้แต่ทางด้านการศึกษา ภาษาอังกฤษก็เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เกือบทุกแขนง เนื่องจากตำราทางวิชาการชั้นสูงต่างๆ มักเขียนเป็นภาษาอังกฤษ มีผู้กล่าวว่า ภาษาอังกฤษคือชุมทรัพย์แห่งปัญญาและความรู้สมัยใหม่ที่เกี่ยวกับโลกตะวันตก ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะเป็นส่วนเติมเต็มด้านความคิดให้กับคนไทยในสาขาที่ขาดไป วิทยาการสมัยใหม่ที่กำลังรุดหน้าอย่างรวดเร็ว มักจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ที่กำลังเป็นที่นิยมแพร่หลายด้วยแล้ว ก็ยิ่งต้องมีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก

สำหรับประเทศไทยในปัจจุบันนี้ มีแนวโน้มค่อนข้างสูงมากที่จะพัฒนาก้าวไปสู่การเป็นประเทศเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมใหม่ที่จะต้องอาศัยเทคโนโลยีขั้นสูง และจะต้องมีการติดต่อสื่อสารกับประเทศต่างๆ ทั่วโลกในการทำธุรกิจข้ามชาติ การพัฒนาขีดความสามารถของคนไทยในการติดต่อสื่อสารกับประเทศต่างๆ และใช้ประโยชน์จากระบบสื่อสารโทรคมนาคมที่เชื่อมโยงแหล่งข้อมูล และระบบสารสนเทศทั่วโลกจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง คณะรัฐมนตรีจึงได้ให้ความเห็นชอบนโยบายการสอนภาษาต่างประเทศ เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2538 โดยมีสาระสำคัญคือ ให้นักเรียนเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่ 1 ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาเป็นต้นไป และให้เลือกเรียนภาษาต่างประเทศอื่นๆ เพิ่มเติมในทุกๆ ระดับชั้น โดยระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นเลือกเรียนเพิ่มเติมได้อีก 1 ภาษา และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเลือกเรียนได้โดยเสรี กระทรวงศึกษาธิการจึงมอบหมายให้กรมวิชาการจัดทำ

หลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 และประกาศให้ใช้ในโรงเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2539

นอกจากจะมีบุคคลทางการศึกษาเห็นถึงความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษแล้ว บุคลากรทางด้านอื่นๆ ก็เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษด้วยเช่นเดียวกัน เช่น ครรชิต มาลัยวงศ์ (อ้างถึงโดยนายเซอร์กิต 2539:8) ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และบริการ สื่อสารสนเทศ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติหรือ เนคเทค (National Electronics and Computer Technology Center : NECTEC) กล่าวว่า " สำหรับประเทศไทย แล้ว ข้อจำกัดด้านภาษาถือเป็นกำแพงขวางกั้นคนไทยในการก้าวสู่โลกอินเทอร์เน็ต ถ้าเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง เช่น สิงคโปร์ พลเมืองของสิงคโปร์มีทักษะความชำนาญ ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี การแก้ไขวิธีเดียว คือ ต้องกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่คนไทย ต้องรู้และใช้งานได้ ถือเป็นภาษาที่สองในการสื่อสาร "

มีงานวิจัยบางเรื่องก็ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญของภาษาอังกฤษด้วย เช่น

พาสนา ชลบูรพันธ์(2530:ข) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชา ภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2529 พบว่า นักเรียน มีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ และเห็นด้วยอย่างมากว่าภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่น่าสนใจ มีประโยชน์ และมีคุณค่า

ทิพรัดน์ ลิ้มพะสุด(2534:98-107) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบเจตคติต่อ การเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนทุกระดับชั้นมีเจตคติที่ต้องการนำภาษาอังกฤษ ไปใช้ประโยชน์ และเห็นว่าภาษาอังกฤษมีความสำคัญมาก

อุทุมพร จามรมานและคณะ(2538:ข) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ที่จำเป็นสำหรับคนยุคใหม่ โดยได้มีการสังเคราะห์บทความและรายงานทางวิชาการ แล้วสรุป กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับคนยุคใหม่ไว้ 5 ประเด็น ได้แก่ 1. สุขภาพอนามัย 2. การเป็นคนดี 3. การคิดเป็นระบบ 4. การสื่อสารรู้เรื่อง 5. การตรงต่อเวลา คณะผู้วิจัยได้นำประเด็นทั้ง 5 ประเด็นมาสร้างเป็นแบบสอบถามส่งให้ผู้บริหารการศึกษา ครู และนักศึกษาครู จำนวน 850 คน เพื่อให้ความคิดเห็นกับประเด็นทั้ง 5 ประเด็นดังกล่าว เมื่อสรุปผลการสำรวจพบว่า

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกับประเด็นทั้ง 5 ประเด็น และมีประเด็นเพิ่มเติมอีก 2 ประเด็นที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ และภาษาอังกฤษ

ด้วยเหตุที่คนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สำคัญมากในสังคมไทย ยุคปัจจุบัน และเป็นภาษาที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ รวมทั้งต้องการให้นักเรียนเรียน ภาษาอังกฤษเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน นักเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษาที่มีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ มีความต้องการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์และ เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษ จึงอาจกล่าวได้ว่าคนไทยส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อ ภาษาอังกฤษ และมีแรงจูงใจเชิงใช้ประโยชน์ต่อภาษาอังกฤษด้วย แต่เมื่อพิจารณาถึงผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการ ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานปรากฏว่ายังต่ำมาก แสดงให้เห็นว่าเจตคติที่ดีต่อภาษา อังกฤษ และแรงจูงใจเชิงใช้ประโยชน์ต่อภาษาอังกฤษ อาจจะเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางบวกต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ แต่จะต้องมีตัวแปรอื่นๆอีกที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนอย่างแน่นอน ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเพื่อที่จะ ศึกษาว่ามี ตัวแปรใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน มีตัวแปรใดบ้างที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงขึ้น และมีตัวแปร ใดบ้างที่ขัดขวางทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ โดยเน้นที่จะศึกษา ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยเหตุผลดังนี้

1. นักเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มีลักษณะ บางประการที่แตกต่างจากนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไป ได้แก่ นักเรียนมีระดับ เชาวน์ปัญญาต่างกันมาก ไม่มีแรงจูงใจต่อการเรียนมากนัก และไม่ค่อยทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีความต้องการทางสังคมด้านสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนน้อยกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดย ทั่วไป มีทักษะในการเรียนที่ต่างกันเนื่องจากนักเรียนบางส่วนเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปนานแล้วแต่เพิ่งกลับมาเรียน มีความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจทำให้ขาดเรียนมาก มีระยะเวลา ในการเรียนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาแตกต่างกัน และเป็นนักเรียนที่มี ผู้ปกครองให้การส่งเสริมการเรียนในระดับน้อยมาก (สนธยา อิมใจ, 2536 ; สุดสงวน เลิศล้ำ 2537 ; ขาลี ทิวาวงษ์, 2537 ; สนธยา สวัสดิ์, 2537 และ จำนงค์ ไชยวงศา 2537)

2. ผลที่ปรากฏในรายงานการติดตามผลโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทาง การศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536,2538)กรมวิชาการ

(2537,2539 ก) และรายงานการวิจัยต่างๆ เช่น เครือวัลย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา(2535)สมใจ ชมวิจิตร (2536) วัลลภา โล่ห์สุวรรณ (2536) งามจิต อ่อนมิ่ง(2537) เนาวรัตน์ ทองคำ(2539) บุปผา บุญธรรม(2539) และประจัญ ทวาร(2539) พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่เพิ่งจะเริ่มเปิดสอนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเมื่อปี พ.ศ. 2533 ได้ประสบปัญหาต่างๆ ได้แก่ ปัญหาทางด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพและด้านวิชาการยังไม่เหมาะสม ปัญหาในการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียน ครูมีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน ครูมีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน ครูสอนวิชาที่ไม่ตรงกับวิชาเอกที่เรียนมา ครูไม่มีประสบการณ์ในการสอนระดับมัธยมศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนก็ต่ำมากด้วย

3. ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยตรงมาก่อน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับตัวแปรอะไรบ้าง ตัวแปรอะไรที่ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนเหล่านั้น แล้วจึงจัดทำโครงการเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ประกอบด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาให้นักเรียนที่กำลังเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงขึ้น และสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สำหรับแนวคิด หลักการ ทฤษฎี ความคิดเห็นของนักการศึกษาที่สำคัญ และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่อาจจะมอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษนั้น ได้มีบุคคลที่เป็นนักการศึกษาที่สำคัญได้เสนอความคิดเห็นที่น่าสนใจไว้หลายประการ ได้แก่

จอห์น บี. แครโรลล์(John B. Carroll 1981:83-118) ได้กล่าวถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่าประกอบด้วย ตัวแปรความอดุสาหะหรือความพยายามของผู้เรียน เวลาที่ใช้ในการเรียนหรือโอกาสในการเรียน ความถนัดของผู้เรียน คุณภาพของการสอน และความสามารถในการเข้าใจการสอน

เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom 1982:10-16) ได้กล่าวสรุปถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าเกี่ยวข้องกับตัวแปรจำนวนมาก เช่น ตัวแปรทางด้านผู้เรียน ตัวแปรทางด้านผู้สอน ตัวแปรทางด้านโรงเรียน และตัวแปรทางด้านผู้ปกครอง กลุ่มตัวแปรเหล่านี้จะต้องมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี จึงจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ตัวแปรที่อาจจะมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประกอบด้วย

1. คุณลักษณะของผู้เรียน

1.1 พฤติกรรมด้านความรู้ความคิดก่อนเรียน (Cognitive entry behaviors) เช่น ความถนัด พื้นความรู้เดิมของผู้เรียน เป็นต้น

1.2 คุณลักษณะด้านอารมณ์และจิตใจก่อนเรียน (Affective entry characteristics) เช่น แรงจูงใจ เจตคติต่อวิชาที่เรียน มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง เป็นต้น

2. คุณภาพการเรียนการสอน (Quality of instruction) เช่น คุณภาพการเรียนการสอน ทางด้านการชี้แนะผู้เรียน การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การเสริมแรง เป็นต้น

3. ผลผลิตการเรียนรู้ (Learning outcomes) ระดับและประเภทของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตราการเรียนรู้ ผลผลิตทางด้านอารมณ์และจิตใจ เป็นต้น

เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom 1982:108,135 and 174) ได้ศึกษางานวิจัยของผู้อื่นหลายเรื่อง และได้ทำการวิจัยด้วยตนเองได้ข้อสรุปว่าตัวแปรพฤติกรรมด้านความรู้ ความคิดก่อนเรียนสามารถอธิบายความแปรปรวนทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ประมาณร้อยละ 50 ตัวแปรทางด้านอารมณ์และจิตใจก่อนเรียนอธิบายได้ประมาณร้อยละ 25 และคุณภาพการเรียนการสอนอธิบายได้ประมาณร้อยละ 25 และเมื่อนำตัวแปรทางด้านพฤติกรรมด้านความรู้ความคิดก่อนเรียนรวมกับตัวแปรด้านคุณลักษณะด้านอารมณ์และจิตใจก่อนการเรียน จะสามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์ได้ประมาณร้อยละ 60 และเมื่อรวมกับตัวแปรด้านคุณภาพของการเรียนการสอนด้วย จะอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้มากกว่าร้อยละ 80 และถ้าอยู่ภายใต้สภาพการณ์ที่ดีพร้อมทุกอย่าง ตัวแปรทั้งสามตัวจะสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ถึงร้อยละ 90

โจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2530:3-8) ได้สังเคราะห์งานวิจัยแล้วสรุปไว้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่ออัตราการคงอยู่ อัตราการเลื่อนชั้น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ คือ องค์ประกอบเกี่ยวกับครู ได้แก่ วุฒิและประสบการณ์ในการสอน ทักษะของครูต่อนักเรียน จำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ และเทคนิคในการสอน

องค์ประกอบเกี่ยวกับนักเรียน ได้แก่ เพศ การมาเรียนของนักเรียน และพื้นความรู้เดิม องค์ประกอบเกี่ยวกับสภาพของโรงเรียน ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน สภาพทางภูมิศาสตร์ ระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียน อัตราส่วนนักเรียนต่อครู อัตราส่วนครูต่อห้องเรียน อุปกรณ์และ สื่อการเรียนการสอน สังกัดของโรงเรียน องค์ประกอบเกี่ยวกับผู้ปกครอง ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง ทิศนะต่อการศึกษาและอนาคตของลูก สภาพเศรษฐกิจท่างบ้าน และความอบอุ่นในครอบครัว และองค์ประกอบเกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ สาธารณูปโภค และความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียน

ศิริชัย กาญจนวาสี(1989:Abstract) ได้ทำการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเดิม ความคาดหวังในการศึกษาต่อ การใช้เครื่องคิดเลขที่บ้าน การช่วยเหลือของผู้ปกครองในการเรียนรู้อคณิตศาสตร์ แรงจูงใจจากผู้ปกครอง คะแนนเฉลี่ยวิชาคณิตศาสตร์ในชั้นเรียน ขนาดของชั้นเรียน ประสบการณ์ในการสอนของครู อัตราส่วนนักเรียนต่อครู และอัตราส่วนของคุณวุฒิของครูคณิตศาสตร์

ชินภัทร ภูมิรัตน์ และคณะ(2534:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยพบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน การใช้ภาษาไทยกลางพูดที่บ้าน การใช้เวลาในการเดินทางจากบ้านมาโรงเรียน การที่นักเรียนมีอาหารเช้าและอาหารกลางวันรับประทานอย่างสม่ำเสมอ การที่นักเรียนเคยได้เข้าเรียนในระดับก่อนประถมศึกษา ขนาดของโรงเรียน และอัตราส่วนนักเรียนต่อครู

วราภรณ์ วิหคโค(2536:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ เชาวนปัญญา เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ประสบการณ์ในการสอนของครู และขนาดของโรงเรียน

อมรรัตน์ ทิพย์จันทร์(2536:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 6 ได้แก่ เพศของครู จำนวนตำราที่ครูใช้ประกอบการสอน และประสบการณ์ในการสอนของครู

นอกจากจะมีนักการศึกษาและนักวิจัยศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยทั่วไปแล้ว ยังมีนักจิตวิทยาการศึกษา นักภาษาศาสตร์ และนักวิจัยได้เสนอความคิดเห็น และทำการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศไว้ด้วย เช่น

อาร์ ซี การ์ดเนอร์ และพี ดี แมคอินไทร์ (R.C. Gardner and P. D. MacIntyre, 1993 : 1-11) ได้ศึกษางานวิจัยจำนวนมาก และได้สรุปเกี่ยวกับตัวแปรความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนภาษาที่สองไว้ว่า ประกอบด้วย เชาวนปัญญา ความถนัดทางภาษา กลวิธีการเรียน เจตคติทางภาษา แรงจูงใจ และความวิตกกังวลทางภาษา

แพทซี เอ็ม ไลท์บาวน์ และนินา สปาดา (Patsy M. Lightbown and Nina Spada 1993:33-35) ได้สังเคราะห์งานวิจัย และได้สรุปไว้ว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศได้แก่ แรงจูงใจ ความถนัด บุคลิกภาพ เชาวนปัญญา และแบบการเรียนรู้

สำหรับในประเทศไทย ได้มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนภาษาต่างประเทศไว้ ได้แก่

จิตตรี จิตต์ปรัชญา(2537: 37-41) ได้กล่าวถึงตัวแปรที่เกิดจากผู้เรียนที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนภาษา สรุปได้ว่าประกอบด้วยตัวแปรต่างๆ ได้แก่ ความถนัดทางภาษา ทศนคติต่อการเรียน ผู้สอน วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา แรงจูงใจ ความสนใจ ความฝังใจในชาติกำเนิดและการยอมรับผู้อื่น เชาวนปัญญาทั่วไป ความสามารถในการเลือกใช้คำพูด เชาวนปัญญาทางด้านความคิด เจตคติ และกึ่งนิสัยในการเรียน

สุวัฒน์ สุขมลสันต์ และกันหาทิพย์ สิงหะเนติ(2537: 56-116) ได้ศึกษางานวิจัยจำนวนมาก แล้วได้จัดแบ่งกลุ่มปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาที่สองของผู้เรียนเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกิดจากผู้เรียนและการเรียน โดยได้แบ่งออกเป็นกลุ่มย่อย ได้แก่

1.1 ปัจจัยที่เกิดจากผู้เรียน ประกอบด้วย เพศ อายุ เชาวนปัญญา ความถนัดทางภาษา เจตคติทางภาษา แรงจูงใจในการเรียน ความวิตกกังวล จำนวนปีที่เรียนภาษา และ

พื่นความรู้เดิมทางภาษา

- 1.2 ปัจจัยที่เกิดจากการเรียน ประกอบด้วย นิสัยในการเรียน และกลวิธีในการเรียน
2. ปัจจัยที่เกิดจากผู้สอน ได้แก่
 - 2.1 ประสบการณ์การสอนของครู
 - 2.2 คุณลักษณะของครู ได้แก่ วุฒิทางการศึกษา วิชาเอกของครู ระยะเวลาที่ใช้ภาษาอังกฤษในประเทศที่เป็นเจ้าของภาษา เจตคติของครูต่อภาษาอังกฤษ ความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนภาษาอังกฤษ
3. ปัจจัยที่เกิดจากหลักสูตรและการสอน ได้แก่ โปรแกรมการเรียน ชนิดของโรงเรียน สื่อการเรียนรู้ วิธีสอน การเรียนพิเศษ หลักสูตรและนโยบายการศึกษาของประเทศ
4. ปัจจัยที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เศรษฐกิจของครอบครัว ภูมิหลังทางวัฒนธรรม และครอบครัว ประสบการณ์ในการใช้ภาษาจากสื่อมวลชน ประสบการณ์ในประเทศเจ้าของภาษา ภาคที่ตั้งของโรงเรียน ที่ตั้งของประเทศและความผูกพันทางการเมือง

ธีรพงศ์ แก่นอินทร์ (2532:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีผลกระทบทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ คือ ความรู้พื้นฐานเดิม ตัวแปรที่มีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ คือ ความถนัดทางภาษาต่างประเทศ ความสนใจในภาษาอังกฤษ แรงจูงใจเพื่อการใช้ประโยชน์ และฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ตัวแปรที่มีผลกระทบทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ คือ กิจกรรมภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียน กิจนิสัยในการเรียน แรงจูงใจเพื่อการบูรณาการ การส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษในครอบครัว และคุณภาพการสอน และตัวแปรที่มีผลกระทบรวมต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงสุด คือ ความถนัดทางภาษาต่างประเทศ รองลงมา คือ ความรู้พื้นฐานเดิม โดยที่แรงจูงใจเพื่อการบูรณาการมีผลกระทบต่ำสุด

ปราโมทย์ ครอบบุญศรี(2533:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยพบว่า ภูมิหลังนักเรียนด้านจำนวนปีที่เรียนภาษาอังกฤษ ประสบการณ์อยู่ต่างประเทศ การใช้ประโยชน์จากสื่อในการเรียนภาษาอังกฤษ การพูดภาษาอังกฤษของสมาชิกภายในครอบครัวที่บ้าน สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม และการได้รับความสนับสนุนจากผู้ปกครองในการเรียนภาษาอังกฤษ แรงจูงใจเชิงใช้ประโยชน์ แรงจูงใจเชิงบูรณาการ และปริมาณแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

จกกลณี เวสุวรรณ์ (2535:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดลำพูน พบว่าโรงเรียนในเขตอำเภอพื้นที่ปกติ องค์ประกอบเกี่ยวกับสุขภาพ และอัตราการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนและโรงเรียนในเขตอำเภอพื้นที่ยากจน องค์ประกอบเกี่ยวกับชั่วโมงสอนของครูต่อสัปดาห์ และวุฒิทางการศึกษาของครูมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน

ศรีนวล วรรณสุธี(2536:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ คือ วิธีการเรียนรู้ที่นักเรียนใช้ปฏิบัติ แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง สภาพความเจริญของชุมชน สภาพแวดล้อมของโรงเรียนด้านวิชาการ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนทางด้านกายภาพ คุณภาพการสอนของครู และความตั้งใจเรียน

ทัศนีย์ จระมาศ(2536:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดพิษณุโลก พบว่า จำนวนนักเรียนต่อครูผู้สอน อายุของนักเรียน การให้การสนับสนุนของผู้บริหาร สถิติการขาดเรียน เพศของนักเรียน การได้รับการอบรมวิธีสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอน ประสบการณ์ในการสอนของครู เพศของครูผู้สอน รายได้ของผู้ปกครอง และวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษาของครูตามลำดับ

จากสภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความคิดเห็นของนักวิชาการเกี่ยวกับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยทั่วไป ความคิดเห็นของนักวิชาการเกี่ยวกับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ งานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยทั่วไป และงานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศที่ได้กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปความสอดคล้องกันของตัวแปรที่อาจจะมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้น พื้นฐานได้ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความสอดคล้องกันของสภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความคิดเห็นของนักวิชาการ และข้อค้นพบจากงานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่อาจจะมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปร	สภาพปัจจุบันและ ปัญหาของโรงเรียน	ความคิดเห็นของ นักวิชาการ	ข้อค้นพบจาก งานวิจัย
1. เขาวนปัญญา	สนทยา สวัสดิ์(2537)	แพทซี เอ็ม โลท์ บาวน์ และนินา สปาดา(Patsy M. Lightbown,1993)	จันทน์ อินทรสุด (2536)
2. ความถนัดทาง ภาษา	จิรวาลย์ มนต์กันภัย (2533)	อาร์ ซี การ์ดเนอร์ และพี ดี แมคอินไทร์ (R.C.Gardner and P.D.MacIntyre, 1993)	ธีรพงศ์ แก่นอินทร์ (2532)
3. พื้นความรู้เดิมทาง ภาษาอังกฤษ	ชาติ ทิวาวงษ์(2537)	สุพัฒน์ สุขมลสันต์ และกัณฑาทิพย์ สิงหะเนติ(2537)	ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ (2539)
4. เจตคติต่อการเรียน ภาษาอังกฤษ	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่ง ชาติ(2538)	อาร์ ซี การ์ดเนอร์ และพี ดี แมคอินไทร์ (R.C.Gardner and P.D.MacIntyre, 1993)	ชลธิชา จินดากุล (2530)
5. แรงจูงใจในการ เรียนภาษาอังกฤษ	สมพร พรหมจรรย์ (2540)	ปีเตอร์ สคีแฮน (Peter Skehan, 1989)	กิจจา กำแหง (2538)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปร	สภาพปัจจุบันและ ปัญหาของโรงเรียนฯ	ความคิดเห็นของ นักวิชาการ	ข้อค้นพบจาก งานวิจัย
6. กลวิธีการเรียน ภาษาอังกฤษ	สำนักงานคณะ กรรมการการประถม ศึกษาแห่งชาติ(2535)	อาร์ ซี การ์ดเนอร์ และพี ดี แมคอินไทร์ (R.C.Gardner and P.D.MacIntyre, 1993)	อัญชลี ประวิตรานุรักษ์ (2537)
7. การเข้าร่วม กิจกรรมภาษาอังกฤษ นอกชั้นเรียน	บุปผา บุญธรรม(2538)	สุพัฒน์ สุกมลสันต์ และกัณฑาทิพย์ สิงหะเนติ(2537)	ทัศนีย์ จระมาศ (2536)
8. การเรียนรู้ภาษา อังกฤษจาก สภาพแวดล้อมใน โรงเรียน	สำนักงานคณะ กรรมการการศึกษาแห่ง ชาติ(2538)	สุพัฒน์ สุกมลสันต์ และกัณฑาทิพย์ สิงหะเนติ(2537)	ศรินทร์ล วรรณสุธี (2536)
9. การได้รับการ ส่งเสริมการเรียน ภาษาอังกฤษจาก ผู้ปกครอง	เฉลิมชัย วาสะสิริ (2533)	แอนนิเกรท ฮาร์นิส เฟเกอร์ และเดวิท อี ไวเลย์(Annegret Harnischfeger and David E. Wiley, 1978)	ทัศนีย์ จระมาศ (2536)
10. แบบการเรียน	ชาลี ทิววงษ์(2537)	แพทซี เอ็ม ไลท์ บาวน์ และนินา สปาดา(Patsy M. Lightbown,1993)	พัชรารวรรณ โทพล (2533)
11. จำนวนปีที่เรียน ภาษาอังกฤษ	สำนักงานคณะ กรรมการการประถม ศึกษาแห่งชาติ(2535)	สุพัฒน์ สุกมลสันต์ และกัณฑาทิพย์ สิงหะเนติ(2537)	ปราโมทย์ ครองบุญศรี(2533)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปร	สภาพปัจจุบันและ ปัญหาของโรงเรียนฯ	ความคิดเห็นของ นักวิชาการ	ข้อค้นพบจาก งานวิจัย
12. วุฒิทางการศึกษา ของครู	งามจิต อ่อนมิ่ง(2537)	แอนนิเกรท ฮาร์นิส เฟเกอร์ และเดวิท อี ไวเลย์(Annegret Harnischfeger and David E. Wiley, 1978)	พาสนา ชลบุรีพันธ์ (2530)
13. วิชาเอกของครู	สมใจ ชมวิจิตร(2536)	ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์(2530)	ยุทธศิลป์ จันทร์เหลือ(2531)
14. จำนวนวันที่ครู เข้าอบรม	ชาลี ทิววงษ์(2537)	เจ มิเชล โอมอลดี และแอนนา อูล ชาไมด์(J. Michael O'Mally and Anna Uhl Chamot,1990)	ชินภัทร ภูมิรัตน และคณะ(2523)
15. ประสบการณ์ การสอนของครู	ชาลี ทิววงษ์(2537)	สุพัฒน์ สุกมลสันต์ และกัณฑาทิพย์ สิงหะเนติ(2537)	เทพโกศล มูลไชสง (2532)
16. จำนวนคาบต่อ สัปดาห์ที่ครูสอน	สมใจ ชมวิจิตร(2536)	ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์(2530)	จงกลณี เวสุวรรณ์ (2535)
17. ความเป็นผู้นำ ทางวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน	สำนักงานคณะ กรรมการการศึกษาแห่ง ชาติ(2538)	เจมส์ สวินเน (James Sweeney, 1986)	อัญชลี ดวงกลาง (2536)

เมื่อพิจารณาตัวแปรทั้ง 17 ตัวแปรแล้วก็พบว่า ตัวแปรที่คัดเลือกได้นั้นเป็นตัวแปรต่างระดับกัน ตัวแปรบางส่วนเป็นตัวแปรระดับนักเรียน และบางส่วนเป็นตัวแปรระดับโรงเรียน ดังนั้น ในการศึกษาถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงจะใช้การวิเคราะห์พหุระดับด้วย

เหตุผลดังที่ศิริชัย กาญจนวาสี(2532:1-4) และสำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2538:57-58) ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า

การจัดองค์กรทางการศึกษาและการแบ่งส่วนการบริหารงานภายในองค์กรมีลักษณะการจัดเป็นลำดับชั้น หน่วยงานหรือการบริหารงานในระดับสูงย่อมต้องมีอิทธิพลต่อหน่วยงานหรือการบริหารงานในระดับรองลงมาตามลำดับชั้น เมื่อระบบการศึกษามีลักษณะดังกล่าว ธรรมชาติของข้อมูลทางการศึกษาจึงมีลักษณะเป็นระดับชั้นด้วย เช่น ข้อมูลระดับโรงเรียน เช่น ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน เป็นต้น ข้อมูลระดับชั้นเรียน เช่น วุฒิทางการศึกษาของครู ประสบการณ์ในการสอนของครู เป็นต้น ข้อมูลระดับนักเรียน เช่น เซวาน์ปัญญา ความถนัดทางภาษา เป็นต้น ข้อมูลในแต่ละระดับย่อมจะมีผลต่อข้อมูลในระดับถัดมาเป็นทอด ๆ กันไปจากระดับบนมาสู่ระดับล่าง เช่น ข้อมูลระดับโรงเรียน จะส่งผลไปสู่ระดับชั้นเรียน และส่งผลต่อไปยังระดับนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลที่กระทำด้วยการจัดข้อมูลเป็นระดับเดียวกันถือว่าละเลยโครงสร้างของระดับข้อมูลทำให้เกิดความผิดพลาดในการสรุปผลระหว่างระดับ มีความผิดพลาดในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของการทำนาย และความคลาดเคลื่อนของการทำนายก็มีค่าความแปรปรวนสูง และไม่คงที่ นอกจากนั้น ตัวแปรทางการศึกษาทั้งในระดับเดียวกันและต่างระดับกัน ย่อมมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตลอดเวลา การนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพียงระดับเดียวโดยละเลยหน่วยของการวิเคราะห์ต่างระดับนั้น ทำให้ละเลยการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่อยู่ต่างระดับกันอีกด้วย ยิ่งกว่านั้น การรวมกลุ่มของนักเรียนเพื่อการจัดการเรียนการสอนไม่สามารถจัดรวมกลุ่มด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างได้ ดังนั้น นักเรียนในแต่ละกลุ่มก็ย่อมจะมีความแตกต่างกันโดยธรรมชาติ การวิเคราะห์ข้อมูลเพียงระดับเดียวจึงขัดกับธรรมชาติที่แท้จริงของความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ปัญหาทางเทคนิคของการวิเคราะห์แบบระดับเดียวสามารถแก้ไขได้โดยการใช้แนวทางของการวิเคราะห์แบบหลายระดับที่เรียกว่า การวิเคราะห์พหุระดับ(Multilevel analysis) ซึ่งเป็นเทคนิควิธีทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวแปรอิสระหลายตัวแปร และตัวแปรอิสระเหล่านั้น สามารถจัดเป็นระดับได้อย่างน้อย 2 ระดับขึ้นไป โดยตัวแปรระดับเดียวกันต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และได้รับผลร่วมกันจากตัวแปรระดับอื่น ๆ นักวิจัยทางการศึกษา ได้แก่ แอล จี ครอนบัคซ์(L.J.Cronbach,1976) แอล เบอร์สตัน(L. Berstein, 1980) แอนโทนี เอส บราวน์และสตีเฟน ดับเบิลยู เราดินบิวช(Anthony S Bryk and Stephen W. Raudenbush,1987) และศิริชัย กาญจนวาสี(2535) มีความเห็นว่า การวิเคราะห์พหุระดับเป็นวิธีการที่สอดคล้องกับโครงสร้างและธรรมชาติของข้อมูลทางการศึกษา แต่การวิเคราะห์ พหุระดับมีก็หลายวิธีด้วยกัน แต่ละวิธีก็มีข้อดีและข้อจำกัดแตกต่างกันออกไป แต่วารสาร วิทยาศาสตร์(2536:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์พหุระดับโดยใช้เทคนิค

เอชแอลเอ็ม มีประสิทธิภาพสูงกว่าการวิเคราะห์พหุระดับโดยใช้เทคนิคโอแอลเอส เซฟเพอร์เรทอิควेशन

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะทำการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคนิควิธีการทางสถิติที่เรียกว่า การวิเคราะห์พหุระดับโดยใช้เทคนิคเอชแอลเอ็ม(HLM) หรือ Hierarchical Linear Models เพื่อศึกษาว่ามีตัวแปรอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ เนื่องจากการวิจัยในลักษณะนี้ยังมีน้อยมาก และผลของการวิจัยในลักษณะนี้จะช่วยให้ทราบถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน และให้ภาพรวมของระบบโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างระดับ ซึ่งจะทำให้ผู้วิจัยสามารถแยกแยะความสัมพันธ์ / อิทธิพลของตัวแปรในระดับเดียวกัน และปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรต่างระดับ เช่น ผู้วิจัยสามารถจำแนกและเปรียบเทียบอิทธิพลของภูมิหลังของนักเรียน อิทธิพลของการสอนของครู และอิทธิพลของการบริหารโรงเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ตลอดจนปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าวได้ เนื่องจากตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นตัวแปรที่มีลักษณะที่สามารถสร้างเสริมหรือพัฒนาได้ หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทราบอิทธิพลของตัวแปรต่างๆที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษแล้ว จะได้นำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำโครงการเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเสนอแนะให้โรงเรียนนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ก่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ในเขตการศึกษา 1 ซึ่งได้แก่ จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนที่อยู่ในเขตการศึกษา 1 เนื่องจากในปัจจุบันนี้ พื้นที่ในเขตการศึกษา 1 กำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นศูนย์กลางทางการค้าและการอุตสาหกรรม เป็นที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่จำนวนมาก เป็นที่รวมของสถานที่ราชการ สถาบันการศึกษา และสถาบันการเงินต่างๆ มากมาย รวมทั้งกำลังจะเป็นที่ตั้งของสนามบินนานาชาติแห่งที่สองของประเทศ ซึ่งเมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดในเขตการศึกษา 1 ก็พบว่า การขยายตัวภาคเกษตรกรรมมีอัตราลดลงทุกๆปี ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรม และ

ภาคบริการมีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้น คาดว่าจะมีการนำเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ในพื้นที่นี้เป็นจำนวนมากด้วย(สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2537:บทนำ) ลักษณะการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจดังกล่าวย่อมจะส่งผลให้เกิดความต้องการแรงงานที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างดีเป็นจำนวนมาก นักเรียนที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงควรจะต้องมีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษเพียงพอที่จะใช้ในการสื่อสาร และสามารถใช้อังกฤษในการประกอบอาชีพ เพื่อที่จะได้เข้าสู่ตลาดแรงงานในพื้นที่เขตการศึกษา 1 ได้ ผู้วิจัยจึงเลือกโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตการศึกษา 1 เป็นพื้นที่ในการวิจัย

นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเลือกศึกษาเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เนื่องจากได้พิจารณาเห็นว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้เข้ามาเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ระยะหนึ่งแล้ว สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเรียนในระดับมัธยมศึกษาได้พอสมควร และหากพบว่าตัวแปรใดมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนแล้ว ก็จะมีเวลามากเพียงพอที่จะปรับปรุงและพัฒนาได้ทันการก่อนที่นักเรียนจะเรียนจบ หากจะศึกษาปัญหาเมื่อเด็กเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก็อาจจะเร็วเกินไป หรือหากเลือกชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก็อาจจะช้าเกินไป นักเรียนอาจจะประสบปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษมากจนกระทั่งเกิดความท้อถอยในการเรียน และออกจากโรงเรียนกลางคันไปเสียก่อน ดังที่กรมวิชาการ(2537:51) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2538:28) ได้ศึกษาพบว่า สาเหตุของการออกกลางคันของเด็กในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานข้อหนึ่ง คือ เด็กเกิดความท้อถอยในการเรียนโดยเฉพาะวิชาที่เด็กได้ระดับ "0" กันมาก คือ วิชาคณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เด็กที่มีพื้นฐานการเรียนอ่อน อ่านเขียนได้ไม่คล่อง จะมีความรู้สึกท้อแท้ และเบื่อหน่ายการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์มาก หากแก้ไขปัญหากับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษช้าเกินไป เด็กอาจจะออกจากโรงเรียนกลางคันไปเสียก่อนที่จะได้มีการช่วยเหลือแก้ไขปัญหากับเด็กเหล่านั้น

ด้วยเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยจึงจะทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตการศึกษา 1 โดยทำการวิเคราะห์พหุระดับด้วยเทคนิค Hierarchical Linear Model หรือ HLM และจะได้นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์พหุระดับเป็นข้อมูลในการจัดทำโครงการเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต

การศึกษา 1 ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาตัวแปรระดับนักเรียนและระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตการศึกษา 1
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างระดับที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตการศึกษา 1
3. เพื่อนำเสนอโครงการเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ที่จัดทำขึ้นตามลักษณะตัวแปรระดับนักเรียน ตัวแปรระดับโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างระดับที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตการศึกษา 1

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและรายงานการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยจึงได้แบ่งตัวแปรออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ตัวแปรระดับนักเรียน จำนวน 11 ตัวแปร และตัวแปรระดับโรงเรียน จำนวน 6 ตัวแปร รวมตัวแปรที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษทั้งสิ้น 17 ตัวแปร ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ตัวแปรระดับนักเรียน

เอฟ เจเนซี (F. Genesee, 1976) และจันทน์ อินทรสุด (2536) ได้ทำการวิจัยพบว่า เซาว์นปัญหาที่มีอิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาที่สอง

สุภาพร พงษ์เมธา(2530) และธีรพงศ์ แก่นอินทร์(2532)ได้ทำการวิจัยพบว่า ความถนัดทางภาษามีอิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

จิราวัลย์ มนต์กันภัย(2533) ได้ทำการวิจัยพบว่า นักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่มีพื้นความรู้เดิมในกลุ่มประสบการณ์พิเศษภาษาอังกฤษอยู่ในระดับที่ต้องพัฒนาจนถึงระดับปานกลาง(ระดับ 2) และนักเรียนส่วนใหญ่เลือกเรียนแผนการเรียนอังกฤษ-คณิต โดยนักเรียนให้เหตุผลว่า เลือกแผนการเรียนตามความสนใจและความถนัดของตนเอง ซึ่งแสดงว่า นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าตนเองมีความถนัดในการเรียนภาษา

กิ่งกมน ทวีชาติวิทยากุล(2532) และ ธีรพงศ์ แก่นอินทร์(2532) ได้ทำการวิจัยพบว่า พื้นความรู้เดิมทางภาษาอังกฤษมีอิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2535) ได้ทำการวิจัยพบว่า นักเรียนโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานแต่ละระดับชั้นจะมีหลายกลุ่มอายุ นักเรียนเหล่านี้จะมีความแตกต่างกันหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นอายุ พื้นฐานความรู้เดิม หรือทักษะการเรียน

ชลธิชา จินดากุล(2530) และสุภาพร พงษ์เมธา(2530) ได้ทำการวิจัยพบว่าเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษมีอิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

ชเนติ สวัสดิฤกษ์(2527) และกัจจา กำแหง(2538)ได้ทำการวิจัยพบว่าแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษมีอิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

ชาลี ทิวาวงษ์(2537) ได้ทำการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 มีปัญหาเนื่องจากนักเรียนมีพื้นความรู้เดิม และระดับสติปัญญาต่างกัน นักเรียนบางคนไม่เคยเรียนภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มาก่อน และนักเรียนไม่มีแรงจูงใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

พัชรพร เขียวรินทร์(2536) อัญชลี ประวีตราบุรี(2537) และพิทักษ์ นิลนพคุณ (2539) ได้ทำการวิจัยพบว่า กลวิธีการเรียนมีอิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ธีรพงศ์ แก่นอินทร์(2532) ได้ทำการวิจัยพบว่า กิจกรรมภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียนเป็นตัวแปรที่มีผลกระทบทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ทัศนีย์ จระมาศ(2536) ได้ทำการวิจัยพบว่า การให้การสนับสนุนการเรียนภาษาอังกฤษนอกเวลาเรียนเป็นตัวแปรพยากรณ์ตัวหนึ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านภาษาอังกฤษ

จริยา เสกบุตรและคณะ(2527) ได้ศึกษาผลขององค์ประกอบที่ไม่ใช่ทางด้านวิชาการที่มีต่อความสัมฤทธิ์ผลด้านวิชาการของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อความสัมฤทธิ์ผลทางด้านวิชาการของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ธีรพงศ์ แก่นอินทร์(2532) พบว่าการส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษในครอบครัวมีผลกระทบทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

เฉลิมชัย วาสะสิริ(2533) ได้ศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า บทบาทในการปฏิบัติจริงของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียนตามการรับรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำและมีระดับการศึกษาต่ำ มักจะไม่ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน แต่ผู้ปกครองนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีและมีระดับการศึกษาสูงจะให้ความสำคัญและเอาใจใส่ต่อการส่งเสริมการเรียนของนักเรียน

วีรพล วงศ์นันตา(2534) ได้ทำการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขึ้นพื้นฐานส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีฐานะยากจน ทำให้นักเรียนขาดเรียนบ่อยครั้ง และไม่ตั้งใจที่จะศึกษาหาความรู้

ชวนสิทธิ์ สุชาติ(2532) และจันทนา พรหมศิริ (2535) ได้ทำการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับแบบการเรียน และ พัชรารวรรณ โทพล (2533) ได้ทำการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีระดับความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษไม่เท่ากัน ชอบรูปแบบการเรียนต่างกัน โดยนักเรียนที่มีระดับความสามารถสูงชอบรูปแบบการเรียนโดยการเรียนด้วยตนเองมากกว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถปานกลางและต่ำ

คุณหญิง จุลาสัยและคณะ(2530) และปราโมทย์ ครอบบุญศรี(2533) ได้ทำการวิจัยพบว่า จำนวนปีที่เรียนภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

รอด เอลลิส(Rod Ellis,1985) อาร์ ซี การ์ดเนอร์ และ พี ดี แมคอินไทร์(R. C. Gardner and P. D. MacIntyre,1993) และ แพทซี เอ็ม ไลท์บาวน์ และนินา สปาตา(Patsy M. Lightbown and Nina Spada,1993) ได้สรุปไว้ว่า เจตคติต่อการเรียนภาษา แรงจูงใจในการเรียนภาษา ความถนัดทางภาษา เซาว์ปัญญา และแบบการเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ

สุพัฒน์ สุกมลสันต์ และกัญหาทิพย์ สิงหะเนติ(2537) ได้สรุปไว้ว่า เซาว์ปัญญา ความถนัดทางภาษา เจตคติต่อภาษา แรงจูงใจในการเรียนภาษา ความวิตกกังวลทางภาษา จำนวนปีที่เรียนภาษา พื้นความรู้เดิมทางภาษา และกลวิธีการเรียนภาษามีอิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์(2539) ได้ทำการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีความสำคัญในการจำแนกนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงออกจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม ประสบการณ์ตรง การส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษในครอบครัว การตั้งใจเชิงเครื่องมือ การเรียนภาษาอังกฤษจากสื่อนอกห้องเรียน กิจกรรมภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน นิสัยการเรียน เจตคติในการเรียน ความถนัดในการเรียนภาษาต่างประเทศ และเวลาที่ใช้ในการเรียน

ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรระดับนักเรียน ดังนี้

เซาว์ปัญญา ความถนัดทางภาษา พื้นความรู้เดิมทางภาษาอังกฤษ เจตคติต่อภาษาอังกฤษ แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ กลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษ การเข้าร่วม

กิจกรรมภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียน การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การได้รับการส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษจากผู้ปกครอง แบบการเรียน และจำนวนปีที่เรียน ภาษาอังกฤษมีอิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตการศึกษา 1

2. ตัวแปรระดับโรงเรียน

แอนนิเกรท ฮาร์นิสก์เฟเกอร์ และเดวิท อี ไวเลย์(Annegret Harnischfeger and David E. Wiley, 1978) สรุปไว้ว่า วุฒิทางการศึกษาของครูมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์(2530) สรุปไว้ว่า วุฒิทางการศึกษาของครู วิชาเอกของครู และประสบการณ์ในการสอน มีอิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ดวง เหมะเกตุ (2529) ได้ทำการวิจัยพบว่า ครูภาษาอังกฤษที่สำเร็จการศึกษาในวิชาเอกแตกต่างกันมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนและการประเมินผลแตกต่างกัน

กานดา จรดล(2529) ทำการวิจัยพบว่า ครูภาษาอังกฤษที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอกและครูภาษาอังกฤษที่ไม่ได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอกมีความรู้ด้านทักษะการฟัง การอ่าน การเขียน และความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรและวิธีสอนแตกต่างกัน

พาสณา ชลบูรพันธ์(2530) ได้ทำการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสมุทรปราการที่เรียนภาษาอังกฤษกับครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่างกัน

บุษยศิลป์ จันทร์เหลือ(2531) ได้ทำการวิจัยพบว่า ครูสอนภาษาอังกฤษที่สำเร็จการศึกษาทางด้านภาษาอังกฤษจะมีปัญหาในการสอนเนื้อหาตามจุดประสงค์ และในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษน้อยกว่าครูที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอกอื่นๆ

เทพโกศล มูลไชยสง(2532) ได้ศึกษาสมการที่เหมาะสมในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตการศึกษา 10 พบว่า ประสิทธิภาพในการสอนของครูเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

เฉลิมชัย วาสะสิริ(2533) ได้ทำการวิจัยพบว่า ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ร้อยละ 88.6 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาร้อยละ 10.0 มีวุฒิทางการศึกษาดำกว่าปริญญาตรี และมีเพียงร้อยละ 1.4 มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2534) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า โรงเรียนมีปัญหาอาคารสถานที่ไม่เพียงพอ วัสดุครุภัณฑ์บางประเภทยังขาดแคลน อุปกรณ์การเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอ และวุฒิวิชาเอกของครูไม่ตรงกับวิชาที่สอน

ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์(2534) ได้ทำการวิจัยพบว่า ครูภาษาอังกฤษที่มีวุฒิดำกว่าปริญญาตรีมีปัญหาการสอนด้านการเตรียมการสอนมากกว่าครูภาษาอังกฤษที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ครูภาษาอังกฤษที่สำเร็จการศึกษาในวิชาเอกอื่นๆ มีปัญหาเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษด้านการเตรียมการสอนและด้านเนื้อหาวิชามากกว่าครูภาษาอังกฤษที่สำเร็จการศึกษาในวิชาเอกภาษาอังกฤษและครูภาษาอังกฤษที่มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี มีปัญหาด้านการเตรียมการสอนและด้านสื่อการสอนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 5 ปีขึ้นไป

ทัศนีย์ จระมาต(2536) ได้ทำการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพในการสอนของครู และการให้การสนับสนุนการเรียนภาษาอังกฤษนอกเวลาเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางด้าน การอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน

สมใจ ชมวิจิตร(2536) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานในภาคกลาง พบว่า โรงเรียนขาดแคลนบุคลากรวิชาเอกวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษอย่างมาก ทำให้โรงเรียนไม่สามารถจัดครูเข้าสอนตามวุฒิและวิชาเอกได้

งามจิต อ่อนมิ่ง(2537) ได้ทำการวิจัยพบว่า ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ส่วนใหญ่ร้อยละ 87.03 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 10.19 มีวุฒิทางการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี และร้อยละ 2.78 มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี สำหรับประสบการณ์ในการสอนนั้น ส่วนใหญ่ ร้อยละ 39.56 มีประสบการณ์ในการสอน 11-15 ปี ร้อยละ 33.1 มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี และร้อยละ 27.3 มีประสบการณ์ในการสอน 10 ปีขึ้นไป

สุวัฒน์ สุขมลสันต์ และกัณฑาทิพย์ สิงหะเนติ(2537) ได้สรุปไว้ว่า วุฒิทางการศึกษาของครู วิชาเอกของครู และประสบการณ์ในการสอน มีอิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน

ชาลี ทิวาวงษ์(2537) ได้ศึกษาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 พบว่า

1. ครูเพียงร้อยละ 38.0 เท่านั้น ที่จบวิชาเอกภาษาอังกฤษในระดับปริญญาตรี ที่เหลือจบวิชาโทภาษาอังกฤษในระดับปริญญาตรี จบวิชาเอกภาษาอังกฤษในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง และมีพื้นความรู้ภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา
2. โรงเรียนได้จัดหาแนวการสอนวิชาภาษาอังกฤษ พจนานุกรมภาษาอังกฤษ แบบเรียนคู่มือครูภาษาอังกฤษ สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้แก่ครูแต่ไม่เพียงพอ
3. โรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 92.2 ได้จัดเตรียมห้องเรียนให้ ซึ่งเป็นห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน มีโรงเรียนเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีห้องชมรมภาษาอังกฤษ และห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษ
4. ครูร้อยละ 62.0 ได้จัดเตรียมสื่อและเครื่องมือทดสอบประจำบทเรียนก่อนที่จะสอนนักเรียน มีครูเพียงร้อยละ 31.4 ที่ได้ศึกษาแผนการสอน จุดประสงค์การเรียนรู้ จัดทำบันทึกการสอน และโครงการสอนระยะยาวในแต่ละภาคเรียน เนื่องจากครูมีชั่วโมงสอนมาก และจะต้องทำงานอื่นๆ ของโรงเรียนด้วย ทำให้ไม่มีเวลาในการเตรียมการสอน
5. ครูร้อยละ 63.0 จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนตามความสามารถและความสนใจ ร้อยละ 49.1 ได้จัดป้ายนิเทศแสดงผลงานนักเรียน ร้อยละ 47.2 จัดมุมอ่านภาษาอังกฤษ ร้อยละ 43.0 จัดมุมกิจกรรมภาษาอังกฤษ ร้อยละ 40.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน ร้อยละ 30.2 จัดมุมสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้นักเรียนลองฝึกใช้ และร้อยละ 3.1 จัดพานักเรียนไปทัศนศึกษา

6. ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 62.4 ส่งเสริมการจัดตั้งชมรมภาษาอังกฤษ ร้อยละ 53.0 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมตอบปัญหาวิชาภาษาอังกฤษ ร้อยละ 42.0 ส่งเสริมการจัดนิทรรศการภาษาอังกฤษ ร้อยละ 12.1 เชิญวิทยากรมาสอนพิเศษ และร้อยละ 10.0 ส่งเสริมการจัดฉายภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ

7. ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสอนซ่อมเสริม ขาดแบบฝึกหัดที่จะสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนเรียนช้า และขาดเนื้อหาภาษาอังกฤษที่จะสอนเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนเก่ง

8. ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 81.0 ไม่เคยเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 91.0 ไม่มีประสบการณ์การสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมีเพียงร้อยละ 7.1 ที่สอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และร้อยละ 3.5 ที่สอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3

9. ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 84.4 นิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรโดยพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ร้อยละ 82.1 สอบถามจากครูภาษาอังกฤษ และร้อยละ 80.1 ได้เยี่ยมชั้นเรียนและนิเทศภายในโรงเรียน

ชินภัทร ภูมิรัตนและคณะ(2533) ทำการวิจัยพบว่าการฝึกอบรมครูประจำการมีผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ชัยรัตน์ อัจจงค์(2534) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตการศึกษา 7 พบว่า โรงเรียนขาดแคลนเอกสารหลักสูตร แบบเรียน และเครื่องเขียน ครูขาดความเข้าใจในหลักสูตร มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนไม่ชัดเจน ขาดอุปกรณ์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เฉพาะอย่าง และขาดครูที่มีความสามารถเฉพาะด้าน

สมใจ ชมวิจิตร(2536) ทำการวิจัยพบว่า มีการส่งเสริมให้ครูได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสอนแต่ไม่เพียงพอ

เจมส์ สวินเนน(James Sweeney, 1986) สรุปไว้ว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ทบวงมหาวิทยาลัย (2533) ทำการวิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับครู และนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นตัวจักรสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา การพัฒนาความเป็นผู้นำด้านวิชาการให้กับผู้บริหารโรงเรียนเป็นแนวทางสำคัญที่จะยกระดับคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาได้

อัญชลี ดวงกลาง(2536) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2538) ทำการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาส่วนใหญ่ขาดแคลนครูที่มีความรู้ความสามารถในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และวิชาอาชีพ ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้ตอบสนองต่อความสนใจ ความสามารถ และสภาพการดำรงชีวิตของเด็กได้ โรงเรียนส่วนใหญ่จึงเปิดแผนการเรียนการสอนตามความรู้ความสามารถของครูที่มีอยู่ ยกเว้นโรงเรียนที่มีผู้บริหารที่มีความสามารถในการบริหารและการจัดการสูง คุณลักษณะของผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญยิ่งที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรระดับโรงเรียน ดังนี้

วุฒิทางการศึกษาของครูที่สูงกว่าปริญญาตรี วิชาเอกของครู จำนวนวันที่ครูเข้าอบรม ประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาของครู จำนวนคาบต่อสัปดาห์ที่ครูสอน และความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มีอิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตการศึกษา 1

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างระดับ

ศรีนวล วรรณสุธี(2536) ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เส้นทางพบว่า มีผลทางอ้อมของสภาพแวดล้อมของโรงเรียนด้านวิชาการ ผ่านแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษไปยังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน

ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างระดับบางตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตการศึกษา 1

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 1 ซึ่งมี 5 จังหวัดได้แก่ จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร

2. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาตัวแปรระดับนักเรียน ตัวแปรระดับโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างระดับที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตการศึกษา 1 ดังต่อไปนี้

2.1 ตัวแปรระดับนักเรียน มี 11 ตัวแปร ได้แก่

- 2.1.1 เซวาน์ปัญญา
- 2.1.2 ความถนัดในการเรียนภาษา
- 2.1.3 พื้นความรู้เดิมทางภาษาอังกฤษ
- 2.1.4 เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ
- 2.1.5 แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ
- 2.1.6 กลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษ
- 2.1.7 การเข้าร่วมกิจกรรมภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียน
- 2.1.8 การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
- 2.1.9 การได้รับการส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษจากผู้ปกครอง
- 2.1.10 จำนวนปีที่เรียนภาษาอังกฤษ
- 2.1.11 แบบการเรียน

2.2 ตัวแปรระดับโรงเรียน มี 6 ตัวแปร ได้แก่

- 2.2.1 วุฒิทางการศึกษาของครู

- 2.2.2 วิชาเอกของครู
 - 2.2.3 จำนวนวันที่ครูเข้าอบรม
 - 2.2.4 ประสบการณ์การสอนของครู
 - 2.2.5 จำนวนคาบต่อสัปดาห์ที่ครูสอน
 - 2.2.6 ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
- 2.3 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระดับนักเรียน และตัวแปรระดับโรงเรียน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์พหุระดับ หมายถึง เทคนิควิธีทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวแปรอิสระหลายตัว และตัวแปรอิสระเหล่านั้น สามารถจัดเป็นระดับได้อย่างน้อย 2 ระดับขึ้นไป ในงานวิจัยนี้ ได้แบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับนักเรียน และระดับโรงเรียน โดยตัวแปรระดับเดียวกันต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และได้รับผลร่วมกันจากตัวแปรระดับอื่นๆ

การวิเคราะห์พหุระดับด้วยเทคนิคเอชแอลเอ็ม หมายถึง การวิเคราะห์พหุระดับแบบ Hierarchical Linear Model ซึ่งพัฒนาโดยสตีเฟน เราเดนบุช และแอนโทนี เอส บรายด์ (Stephen Raudenbush and Anthony S. Bryk, 1986) เป็นการใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบผสม (Mixed Effect Model) ใช้หลักการสัมประสิทธิ์แบบสุ่ม และการประมาณค่าโดยวิธีของเบส์ คือ กำหนดค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยจากการวิเคราะห์ระดับนักเรียนให้เป็นตัวแปรสุ่ม และนำมาใช้เป็นตัวแปรตามเพื่อศึกษาว่าตัวแปรตามได้รับอิทธิพลจากตัวแปรระดับโรงเรียนอย่างไร

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามหลักสูตรภาษาอังกฤษมัธยมศึกษาตอนต้น ในหลักสูตรภาษาอังกฤษ ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2539 ในงานวิจัยนี้หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

โรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตการศึกษา 1 หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในจังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร ที่จัดการศึกษาระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้นตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปรระดับนักเรียน หมายถึง คุณลักษณะที่สามารถเปลี่ยนแปลงค่าได้ของนักเรียนที่มีมาก่อนที่จะเข้ามาเรียนภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษา โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตการศึกษา 1

ตัวแปรระดับโรงเรียน หมายถึง คุณลักษณะที่สามารถเปลี่ยนแปลงค่าได้ของครูหรือของชั้นเรียนหรือของโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนทุกคนที่เรียนกับครูคนเดียวกันหรือเรียนในชั้นเรียนหรือในโรงเรียนเดียวกัน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างระดับ หมายถึง ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างตัวแปรระดับนักเรียนและตัวแปรระดับโรงเรียน โดยที่ตัวแปรระดับโรงเรียนบางตัวแปรมีอิทธิพลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลง(Slope)ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษอันเนื่องมาจากตัวแปรระดับนักเรียนบางตัวแปร ซึ่งในงานวิจัยนี้ อัตราการเปลี่ยนแปลง(Slope) หมายถึง ค่าที่บอกให้ทราบว่าเมื่อตัวแปรระดับนักเรียนเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย ค่าของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนแต่ละคนจะเปลี่ยนไปกี่หน่วย

เชาวน์ปัญญา หมายถึง ความสามารถในการคิดหาเหตุผลในการแก้ปัญหา การจัดการกับสถานการณ์ใหม่ หรืองานใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมต่างๆ เชาวน์ปัญญาในงานวิจัยนี้ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ เชาวน์ปัญญาด้านการคิด เชาวน์ปัญญาด้านประสบการณ์ และเชาวน์ปัญญาด้านบริบทสังคม ที่วัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถทางสติปัญญาตามทฤษฎีสติปัญญาสามศรของ อาร์ เจ สเติร์นเบิร์ก (R. J. Sternberg, 1985) ที่พัฒนาโดยผดุงชัย ภูพัฒน์ (2538)

ความถนัดทางภาษา หมายถึง สภาวะที่แสดงถึงความพร้อมของบุคคลในการที่จะเรียนรู้ภาษาซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้และความสามารถทางภาษาของบุคคล 4 ประการ ได้แก่ ความถนัดในการฟังเสียงของภาษา ความสามารถในการจำ ความไวต่อกฎเกณฑ์ทางภาษา และความสามารถในการเข้าใจกฎเกณฑ์ของภาษาโดยการพิจารณาข้อมูลทางภาษา ความถนัดในการเรียนภาษาในงานวิจัยนี้ วัดได้จากการทำแบบทดสอบความถนัดทางภาษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

พื้นที่ความรู้เดิมทางภาษาอังกฤษ หมายถึง ความรู้ความสามารถในวิชาภาษาอังกฤษ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พื้นที่ความรู้เดิมทางภาษาอังกฤษในงานวิจัยนี้ วัดได้จากแบบทดสอบ
พื้นที่ความรู้เดิมทางภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น หรือ
การปฏิบัติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษในลักษณะของความพอใจ/ไม่พอใจ การ
เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วย สนับสนุน/ไม่สนับสนุน การปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติเกี่ยวกับภาษาอังกฤษโดย
ทั่วไปและการเรียนภาษาอังกฤษ เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษในการวิจัยนี้วัดได้จาก
แบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดัดแปลงมาจากแนวคิดและ
วิธีการของมาร์ติน ฟิชบายน์ และไอเชก ไอเซ็น(Martin Fishbein and Icek Ajzen, 1981)

แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง แรงผลักดัน หรือความต้องการที่ทำให้
นักเรียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยพิจารณาจากเหตุผลในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน
แรงจูงใจแบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่ แรงจูงใจเชิงบูรณาการ หมายถึง แรงผลักดัน หรือความ
ต้องการที่จะเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชน ชีวิตความเป็นอยู่ และ
วัฒนธรรมของชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษให้มากขึ้น เพื่อให้ตนเองเป็นที่ยอมรับมากขึ้นจาก
เจ้าของภาษา หรือเพราะชอบภาษาอังกฤษ และแรงจูงใจเชิงเป็นเครื่องมือหรือเชิงใช้ประโยชน์
หมายถึง แรงผลักดัน หรือความต้องการที่จะเรียนภาษาอังกฤษเนื่องจากเล็งเห็นความสำคัญหรือ
ความจำเป็นถึงคุณค่าหรือประโยชน์ของการเรียนภาษาอังกฤษ เช่น เรียนวิชาภาษาอังกฤษ
เพราะเป็นความต้องการของหลักสูตร หรือต้องการได้มีงานที่ดี เงินเดือนสูงในอนาคต ต้องการ
จะศึกษาต่อในชั้นสูง ต้องการบรรลุเป้าหมายในชีวิต หรือต้องการเพื่อใช้ประโยชน์ในอนาคต
แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษในงานวิจัยนี้ วัดได้จากแบบวัดแรงจูงใจในการเรียนภาษา
อังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามความคิดเห็นของรอด เอลลิส (Rod Ellis, 1985)

กลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง วิธีการหรือพฤติกรรมของผู้เรียนที่มุ่งพยายาม
ให้เกิดการเรียนรู้ในวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนได้โดยง่าย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย
ด้วยกลวิธีต่าง ๆ 6 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการจำอย่างมีประสิทธิภาพ กลวิธีการใช้กระบวนการทาง
ความคิด กลวิธีชดเชยข้อบกพร่องในการใช้ภาษา กลวิธีจัดระเบียบและประเมินผลการเรียนรู้
กลวิธีด้านจิตพิสัย และกลวิธีด้านสังคม กลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษในการวิจัยนี้วัดได้จาก
แบบสอบถามกลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามความคิดของ
รีเบคกา แอล ออกฟอร์ด(Rebecca L Oxford, 1990)

การเข้าร่วมกิจกรรมภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียน หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นหรือส่งเสริมให้มีขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนอกเหนือไปจากการเรียนในชั่วโมงวิชาภาษาอังกฤษ กิจกรรมภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียนในงานวิจัยนี้ วัดได้จากแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของธีระพงศ์ แก่นอินทร์(2532) และปิยะนุช แสงวัฒน์ (2534)

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากสภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง การที่นักเรียนได้รับความรู้ภาษาอังกฤษจากสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เช่น จากป้ายนิเทศ ป้ายชื่อสถานที่ต่างๆ ในโรงเรียน ฯลฯ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากสภาพแวดล้อมในโรงเรียนในการวิจัยนี้ วัดได้จากแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของศรีนวล วรณสุธี(2536)

การได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากผู้ปกครอง หมายถึง การที่นักเรียนได้รับการสนับสนุนทางด้านการศึกษาภาษาอังกฤษจากผู้ปกครองที่มีส่วนทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ การได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากผู้ปกครองในงานวิจัยนี้วัดได้จากแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากผู้ปกครองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของทัศนีย์ จระมาศ(2536) และศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์(2539)

จำนวนปีที่เรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง จำนวนปีที่นับตั้งแต่นักเรียนเริ่มเรียนภาษาอังกฤษ จนกระทั่งถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวนปีที่เรียนภาษาอังกฤษในงานวิจัยนี้ได้ข้อมูลจากแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับจำนวนปีที่เรียนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แบบการเรียนรู้ หมายถึง ลักษณะวิธีการที่ผู้เรียนชอบใช้ในการเรียนและตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการเรียนรู้ 4 ลักษณะ คือประสบการณ์เชิงรูปธรรม(Concrete Experience) หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมและรับรู้ในประสบการณ์ต่างๆ โดยเน้นการใช้ความรู้สึก และยึดถือสิ่งที่เกิดขึ้นจริงตามที่ตนประสบขณะนั้น การไตร่ตรอง(Reflective Observation) หมายถึง การมุ่งที่จะเข้าใจความหมายของประสบการณ์ที่ได้รับ โดยการสังเกตอย่างระมัดระวัง การสรุปเป็นหลักการเชิงนามธรรม(Abstract Conceptualization) หมายถึง การมุ่งใช้เหตุผล และใช้

ความคิดในการสรุปรวบยอดเป็นหลักการต่างๆ และการทดลองปฏิบัติจริง(Active Experimentation) หมายถึง การนำเอาความเข้าใจหลักการต่างๆ ไปทดลองปฏิบัติเพื่อดูว่า ถูกต้องหรือไม่ ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีวิธีการเรียนที่จำแนกได้เป็น 4 แบบ คือ แบบคิดอเนกนัย แบบ ตูดซึม แบบเอกนัย และแบบปรับปรุง แบบการเรียนในงานวิจัยนี้วัดได้จากแบบสอบถาม นักเรียนเกี่ยวกับแบบการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีของเดวิด เอ โคลบ(David Kolb,1976)

แบบการเรียนแบบคิดอเนกนัย(Divergent learning style) หมายถึง ลักษณะวิธีการ เรียนที่เน้นลักษณะประสบการณ์เชิงรูปธรรมและลักษณะการไตร่ตรอง

แบบการเรียนแบบตูดซึม(Assimilative learning style) หมายถึง ลักษณะวิธีการ เรียนที่เน้นลักษณะการไตร่ตรองและลักษณะการสรุปเป็นหลักการเชิงนามธรรม

แบบการเรียนแบบคิดเอกนัย(Convergent learning style) หมายถึง ลักษณะวิธี การเรียนที่เน้นลักษณะการสรุปเป็นหลักการเชิงนามธรรมและลักษณะการทดลองปฏิบัติ

แบบการเรียนแบบปรับปรุง(Accommodative learning style) หมายถึงลักษณะวิธี การเรียนที่เน้นลักษณะการทดลองปฏิบัติและลักษณะประสบการณ์เชิงรูปธรรม

วุฒิทางการศึกษาของครู หมายถึง วุฒิทางการศึกษาสูงสุดของครู ในการวิจัยนี้จะแบ่ง วุฒิทางการศึกษาของครูออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปริญญาตรี และกลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี วุฒิทางการศึกษาของครูในงานวิจัยนี้ได้ข้อมูลจากแบบสอบถามครูภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวุฒิทาง การศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

วิชาเอกของครู หมายถึง สาขาวิชาหรือวิชาเอก/โทที่ครูภาษาอังกฤษสำเร็จการศึกษา มาแล้วในระดับชั้นสูงสุด ในการวิจัยนี้จะแบ่งวิชาเอกของครูออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1. ลุ่มวิชาเอก ภาษาอังกฤษ และกลุ่มวิชาเอกอื่นๆ วิชาเอกของครูในงานวิจัยนี้ได้ข้อมูลจากแบบสอบถาม ครูภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวิชาเอกของครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

จำนวนวันที่ครูเคยเข้าอบรม หมายถึง จำนวนวันที่ครูภาษาอังกฤษเคยเข้าอบรม เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ จำนวนวันที่ครูเคยเข้าอบรมในงานวิจัยนี้ได้ข้อมูลจาก แบบสอบถามครูภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประสบการณ์การสอนของครู หมายถึง จำนวนปีที่ครูภาษาอังกฤษสอนวิชาภาษาอังกฤษทุกระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอนของครูในงานวิจัยนี้ได้ข้อมูลจาก

แบบสอบถามครูภาษาอังกฤษเกี่ยวกับประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

จำนวนคาบต่อสัปดาห์ที่ครูสอน หมายถึง จำนวนคาบที่ครูภาษาอังกฤษสอนทุกวิชา
ใน 1 สัปดาห์ จำนวนคาบต่อสัปดาห์ที่ครูสอนในงานวิจัยนี้ได้ข้อมูลจากแบบสอบถาม
ครูภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนมี
ความสามารถในการนำความรู้ วิธีการ ตลอดจนเทคนิคใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพในการจัดการ
ศึกษามาใช้ เช่น การวางแผนและการนำแผนมาปฏิบัติ การนำผลการวิจัยมาพัฒนาการเรียนการ
สอน การส่งเสริมทางวิชาการ ฯลฯ ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในงานวิจัยนี้
วัดได้จากแบบสอบถามครูภาษาอังกฤษเกี่ยวกับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

โครงการเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง แผนงานที่จัด
ทำขึ้นอย่างเป็นระบบสอดคล้องตามลักษณะตัวแปรระดับนักเรียน ตัวแปรระดับโรงเรียน และ
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างระดับที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้น
พื้นฐานในเขตการศึกษา 1 ที่ได้จากการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระโดยใช้เทคนิค Hierarchical
Linear Model จัดทำขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มี
ประสิทธิภาพสูงขึ้น ประกอบด้วย กิจกรรมย่อยหลายกิจกรรม มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายใน
การดำเนินงาน วิธีการดำเนินงาน การประเมินผลการดำเนินงาน และกำหนดจุดเริ่มต้นและ
จุดสิ้นสุดของโครงการไว้อย่างชัดเจน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อค้นพบที่เป็นความรู้ในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ
ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใน
โรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานในเขตการศึกษา 1
2. ได้ตัวอย่างโครงการเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเป็น
เครื่องมือในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียนประถม
ศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานในเขตการศึกษา 1

3. เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนประถมศึกษา โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย และพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

4. เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจจะทำการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาเด็กไทยให้มีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษต่อไป

5. เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนการขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปีต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย